

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Aтелиеріе tipografiei „Astra” TF 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tr. 1513

Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 45 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

14 Iunie 1942

Anul 105

Dela Vatra-Dornii la Lupeni

de V. Branisce

Țara noastră oferă priveliști în-
cântătoare, munți falnici cu crestele în-
văluite în ceață, râuri mari, pâraie
repezi, câmpii întinse. Pentru ca să nu
mai amintesc pitorescul așezărilor ome-
nești. Și cel mai bun prilej să cunoști
aceste frumuseți ale naturii sunt călă-
toriile.

O mulțime de străini, dornici de a
cunoaște priveliștele românești, vin să
ne viziteze fara. Românul, ospitalier din
fire și tradiție, îi primește cu pâne și
sare, îi copleșește cu cele mai alese
atențiuni. Aceasta este legea pământului.

De aceea, n'am putut înțelege
pentru ce nu li s'a dat tradiționala cinste
unor călători ce străbăteau pentru
întâiași dată lungul pământului româ-
nesc. Mai ales că de data aceasta călă-
torii erau Români.

Vorbesc despre un grup de țărani:
bărbați, femei și copii ce veneau dela
Vatra Dornii și se îndreptau spre
Lupeni.

Este adevărat că nu interese tu-
ristice îi pusese în mișcare. Iar tot atât
de adevărat este că străbăteau după
grele încercări pământul liber al țării
românești.

Ei contemplau pentru întâiași dată
versantul răsăritean al Carpaților cu
setea călătorului dornic de alte ori-
zonturi.

Am stat de vorbă cu ei pe inserat.
Nu ne stingherea nimeni. Vorbele lor
domoale depăneau o poveste cunoscută.
Plecaseră doar de câteva zile de acasă,
de pe vatra strămoșească și o lespede
grea se lăsase în urma lor.

Moș Simion încerca din când în
când să îndepărteze cu palma palanjen-
nișul ce-i împânzea ochii. Și gestul lui
il repetam cu toții.

L-am cunoscut cu ani în urmă la
Colibița. Era pe atunci gospodar, nu
glumă. Om înstărit, cu o avere intrată
în patrimoniul familiei lui, de generații.
Casa-i era primitoare și familia nume-
roasă.

Acum le pierduse urma la ai săi.
Singur, pribeag, încerca să-și lege un
rost nou în viață. Pleca să-și câștige
existența în bezna galeriilor sub-
pământene și nu-l frământa atât dorul
de lumină și de priveliștile împădurite
ale meleagurilor părăsite ci teama ca nu
cumva din cauza bătrânețelor să fie îm-
pedecat să intre în mină. Voia să mun-
cească la rând cu cei tineri, cu femeile
și copiii nevărstnici, tovarășii lui de
drum. Voia să scruteze măruntaiele pământului,
pentru ca să fie folositor țării
care l-a primit ospitaleră. Il frământa
doar teama să nu i se curme firul
zilelor înainte de împlinirea sorocului.
Voia să se întoarcă și el acasă...

Un șuer scurt și trenul porni
în noapte.

Simbolice alegeri

de prof. I. Simionescu.
Președintele Academiei Române

Când acum trei sferturi de
veac în urmă, s'au deschis cele
dintâi sesiuni generale ale Aca-
demiei Române, nou înființată, sala
ei de ședință prezinta un tablou
neuitat. Reprezentanți distinși ai
sufletului românesc de pretutindeni,
într'o frățască întâlnire, simbolizau
unirea cea mare ce avea să se în-
tâmpile după o jumătate de veac
și mai bine.

Transilvănenii T. Cipariu și
conducătorul „Gazetei Transilva-
niei” Gh. Barițiu, vin alături de
bucovinenii Hurmuzachi și Sbiera,
de poetul basarabean C. Stamatii,
de luptătorul literat al Munteniei
I. Eliade Rădulescu, de autorul
„Gintei latine”, moldovanul V. A-
lecsandri, de macedoneanul Cara-
gianis, de bănățanul Vincențiu
Babes.

Toate provinciile românești,
unele de curând unite, altele cu
gândul mereu la unire, își aveau
trimișii lor culturali în capitala nouă
a Principatului României. Infrățirea
spirituată năștea iluzia împlinirii
visului tuturor. In ori ce caz cei
care se întorceau acasă trecând
granițe, duceau cu ei nu durerea
realității, ci înviorarea necesară
pentru oțelirea în luptă.

De atunci Academia Română
mereu a avut în mijlocul ei măcar
pentru scurta sesiune generală,
oaspeți scumpi, membri activi, din
cei ce-și duceau viața în mijlocul

fraților rămași în vâltoarea sufe-
rită cu resignare. Andrei Băr-
seanu, Hurmuzachi, Vasile Maniu,
Moldovanu Ioan, Episcopul Nicolae
Popea, Neculai Teclu și alții și alții.
Primiți frățeste, cu tot dragul, du-
ceau cu ei nu atât oftatul întâr-
zierii dorințelor ferbinți, cât o în-
viorare sănătoasă pentru toți.

În acest chip Academia Ro-
mână neconținut a dovedit, fie prin
alegerile de membri, fie prin pu-
blicațiunile sale, realizarea unității
sufletești, indiferent de oscilațiunile
și greutățile politice. Servea drept
altar al oficerii regulate, an de an,
al culturii naționale.

Și în anul acesta ea ș'a în-
deplinit o datorie sfântă. Într'un
loc vacant din secția istorică, ea
a ales ca membru activ pe P. S.
Sa Episcopul Colan, conducătorul
spiritual al Românilor rămași peste
graniță. Meritele sale personale sunt
în acest chip îmbinate cu un sim-
bolic act, cum a fost obișnuința de
totdeauna a Academiei Române.
Prin el înalta Instituție culturală a
făcut să ajungă departe, ca un e-
cou de îmbărbătare morală înainte
de toate, mult grăitoare sufletelor
înțelegătoare.

În aceeași sesiune, printr'un
gest de aceeași măsură, a ales ca
membru de onoare pe reprezentan-
tul vrednic al Românilor transis-

Continuare în pagina 3-a

Din documentele Memorandului

de Ion Berciu

directorul Muzeului Regional
Alba-Iulia

Memorandul ca toate marile ac-
țiuni de afirmare românească a Româ-
nilor din Transilvania, fiind o mișcare
a maselor populare, în frunte cu repre-
zentanții legitimi și firești — vrednici
conducători ai națiunii — vom repro-
duce, după împrejurări și după vremuri,
o parte din documentele acelor timpuri
de mândrie și de demnitate națională,
cu singurul gând de a stimula energiile
adormite și de a cinsti memoria celor,
care s'au consacrat, dela umilul dascăl
și preot de sat până la uriașii din Co-
mitetul Național, cauzei națiunii noastre.

Este posibil că multe din aceste
documente să mai fi fost publicate,
multe să existe chiar în original la urmași.

Ecoul ce-l vor avea însă acum în
suflete va fi deosebit și poate va de-
termina, pe lângă mai multă mândrie
și demnitate, dorința de a ne întoarce,
cu vigoare, spre izvorul curat de învă-
țături salvatoare ale trecutului.

Poate că mulți intelectuali vor
căuta să adune toate aceste prețioase
relicve și să le predea instituțiilor che-
mate să le păstreze și să le facă folo-
sitoare întregii comunități naționale.

Ceea ce vom publica aici sunt do-
cumente aflătoare în arhiva Muzeului
Regional din Alba-Iulia, muzeu ce are
o secțiune bogată a Unirii tuturor Ro-
mânilor.

I.

Adeziunea comunei Stupinele
Brașovului.

„Din colțul cel mai depărtat al
țării, din câmpia străbătută de apele
argintii ale Bârsei venim să ve salu-

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Timoteiu Cipariu, gazetar

de Șt. Manculea

Timoteiu Cipariu — una din cele
mai luminate minți pe care le-a dat
Ardealul neamului întreg — prin anii
1830—36 era numărat între cei mai de
seamă profesori ai liceului de băieți
din Blaj, stimat de colegii lui și vene-
rat cu iubire sinceră de mulțimea de
școlari, care se perindau prin institu-
tele de cultură ale acestui centru, ca
să asculte știința și învățătura predată
dela catedră de atâți aleși cărturari. Pe
când era încă pe băncile școalei, Ci-
pariu a ajuns să îndrăgească studiile
filologice și istorice, și atunci când a
avut norocul să poată împărtăși și al-
tora știința strânsă de mintea lui vreme
de mulți ani, a simțit tot mai mult

nevoia de a face să pătrundă dragostea
pentru limba românească într'un cerc
cât mai larg de cititori. Frământat de
studiile filologice și istorice și-a dat
seama de cu vreme, că ele vor putea
fi cunoscute de Români numai atunci
când vor avea și ei, în Transilvania:
o gazetă, dela a cărei tribună scriitorii
să poată înfrunza neamului toate pro-
blemele mari de politică, știință și artă.

Tiparnița dela Blaj, instalată aici
în întâia jumătate a veacului XVIII
de către postelnicul vlădică P. P. Aron,
a fost ajuns prin anii 1830 aproape
părăsită, și față de cerințele vremii și
perfecțiunea tiparului s'a dovedit din
ce în ce mai puțin corespunzătoare.

Episcopul I. Lemeny îi încredințează
atunci lui T. Cipariu refacerea, moder-
nizarea și înzestrarea tipografiei cu
toate sculele de lipsă, ca astfel să se
poată tipări aici cărțile bisericești, atât
cu slove cât și cu litere. Noul director
reface din temelie teascurile tiparniței,
de sub care a ieșit în a doua jumă-
tate a veacului XVIII minunata „Bi-
blie” a lui Samuil Klein, aduce litere
noi căutând să înlocuiască prin ele,
pe încetul tiparul buchilor de odinioară
și instalează întreaga tipografie în una
din salele de astăzi ale liceului de
băieți. Colțul acesta umbros din mână-
stirea de odinioară a ajuns locul cel mai
ales, și mai des frecventat de către
toți dascălii Blajului. După orele de
lecții aici se întâlneau: S. Bărnuțiu,
T. Cipariu, I. Rusu, Gh. Barițiu îm-
preună cu alți frați de cărturărie, dis-
cutând împreună — nu atât probleme
de specialitate — cât mai ales situația
politică a Românilor din Transilvania,
încercând să afle calea cea mai potri-

INSTANTANEE**Plecarea
la băi**

D-l Grigore M. e și el un mic slujbaş la un oficiu din localitate și un bun vecin al meu. Să fii slujbaş al statului înseamnă cât de cât ceva.

Ca toți oamenii buni avea și Grigore M. necazurile lui: Un șef năbădăios și lute, soție cam pretențioasă și șase copii.

Acum îl ajunse pe vecinul meu alt necaz. Unul cu totul neașteptat. Soția d-sale dorește să meargă la băi. Motive a invocat destule d-na Natalia. Intâi, că toată lumea mai de seamă, merge. Până și X și Y, doi colegi necăjiți ai d-lui Grigore. Apoi că tot anul destul înghite în sec uitându-se cum își petrec alții. Și 'n urmă motivul cel mai sdrobitor: tinerețea ei în raport cu vârsta înaintată a d-lui Grigore. Doamna avea cu vre-o 15 primăveri mai puțin. Ea zicea chiar că 20. Acesta era punctul de forță al soției. Până aci mai fusesse el piept potopului de pricină, dar aci i s'a înfundat. Cine-i tânăr e tânăr, vrea să mai iasă, să mai vadă. Și mă 'ntrebați cum a făcut bietul slujbaş suma din avans, din împrumuturi; vorba e c'a făcut-o.

Acum plecarea. Des de dimineață n'a mai putut dormi nimeni din casă, de gălăgie. Și trenul pleca abia la ora 11. Eu cred că nea Grigore a îmbătrânit în ziua aceea cu 5 ani cel puțin. Să aiă el atâtea mi de câte ori a alergat pe scări în sus și 'n jos, ar fi om bogat. În fine, văzui două trăsuri la poartă. Era ora 10. Grigore M. împreună cu servitoarea începură să care cofere, legături, cșuri etc. Nu se mai isprăveau. Intre copii se iscăse ceartă că nu încăpeau toți pe capră lângă birjar. Fiecare vrea să țină hățurile. La un moment dat se făcu liniște, căci apăru d-na Natalia cu Pălu în brațe. Pălu era prințisorul familiei. Mama lui ținea foarte mult la el, pentru că — zicea dânsa — seamănă leit cu bărbatul ei, deși nea Grigore avea fața lungă și ochii spălăciți, iar pruncul era rotund la obraz ca o minge și cu ochii negri.

În sfârșit îi văzui pe toți în trăsuri. Era și vremea căci se impacientaseră birjarii. Nea Grigore își ștergea sudoarea; d-na Natalia surâdea. Nu știu de n'or fi mai uitat ceva acasă și nici cum vor fi ajuns până la Buziaș. Aștept să-mi scrie.

Ecat. Pitiș

Spicuiiri**din dicționarul greșelilor noastre de limbă**

de Ax. Banclu

XXX

Continuăm firul articolului XXVIII. Vorbiam acolo de sărăcia limbii — în vădită disproporție cu bogăția spiritului, a cugetării omeniești — și de nevoia împrumutului când ai de exprimat idei, nuanțe de idei, noțiuni pentru care vocabularului limbii tale îi lipsesc termenii indigeni adecvați. Mai spuneam că unele neamuri, în ambiția de a nu apărea birnicii altora, naționalizează tot ce le vine de peste hotare — chiar termenii tehnici, științifici, păstrați de alte neamuri ca tot atâtea „artere de comunicație intelectuală” între ele — creindu-și, adeseori în mod arbitrar, fără a ține seama de legile limbii, din propriul material limbistic, termenii necesari. O ambiție care-și are, însă, desavantajele ei. Astfel de neamuri se izolează intenționat de restul lumii, dacă nu cumva s'au scris sau se scriu în limba lor lucrări de mare valoare științifică ori literară, care s'o impun spre studiere și altora. Altfel, fiii acestor neamuri, îndatăce trec dincolo de granițele lor etnice, nu se mai pot înțelege cu semenii de alt neam decât prin semne, ca mușii.

E cazul unor vecini care, probabil, și pentru că limba lor se resimte de prea multe influențe străine, au căzut de-odată în cealaltă extremitate: a ermetismului autohton.

Românul, mai sociabil și mai ospitalier, și-a dat în totdeauna seama că, trăind în lume, între oameni, nu în pustă, nu se poate izola de celelalte neamuri nici în privința limbii. Pentru el nu constituie o virtute a nu mai vorbi altă limbă în afară de a sa, — cum e iarăși cazul acelorășii vecini, cu președinți ai consiliului de miniștri, care, în afară de limba lor maternă, nu știu altă limbă.

Românul învață bucuross altele limbi, bineștiind că cunoașterea mai multor limbi îi înlesnește cultivarea, dându-ți posibilitatea contactului direct cu comorile sufletești ale altor neamuri. Multele neologisme care s'au infiltrat și se infiltrăz mereu în limba noastră își află explicarea, pe lângă alte pricini, și în această poliglotie a Românului.

E și firesc, lucru ca în graiul celui care vorbește și alte limbi să se amestece mai ușor vorba, expresia străină, decât în graiul celui ce nu cunoaște decât o singură limbă. Mai ales când are și oarecare slăbiciune pentru ce e străin, ca... „mai acătărea”! Cum o are Românul, a cărui ușă e întotdeauna deschisă pentru oaspeți, cu toate că, uneori, n'ar fi rău să fie mai puțin ospitalier. Mai cu seamă când e vorba de oaspeți cu obrazul mai gros, care nu prea știu multă omenie și, introduși odată în casă, încep să dea din coate, izgonind

din ea pe cei cu drepturi străvechi acolo.

Iată însuși autohtonul latin *oaspe (te)* e gata de a fi îmbrâncit afară de turcul *musafir*. Cum a fost izgonit și *păcurarul* (tot latin) de cioban sau *aua* de strugure și cum *zâpada* și *omătul* (sl.) izgonește, sub ochii noștri, *neaua* (lat.). Sau cum *bolnavul*, *nisipul*, *hrava*, *nevoia*, *vâslitul*, (slave), au scos din folosință: *lângedul*, *arira*, *viptul*, *opul* (păstrat, ca neologism cu alt sens), *nutatul* etc., întrebuițate în veacul al XV-lea în primele noastre traduceri făcute în Maramureș.

Cazurile sunt atât de dese încât, într'o vreme, multora li s'a părut că în limba română cuvintele *autohtone* (fondul moștenit dela străbuni) sunt „*musafiri*” și invers: „*musafiri*” clemente *autohtone*.

Căți nu ne-au considerat Slavi pe temeiul acesta! Vorbim de cei de bunăcredință, fiindcă erau — și sunt încă — de cei care ne judecă originea neamului și a limbii după alte interese decât cele ale adevărului. Deși bine o știu că păstrarea cuvintelor străine pentru care nu avem în limbă vorbe cu înțeles identic, nu însemnează că nu ni le-am fi putut crea și noi din materialul nostru băstinaș — cum au făcut-o unii dintre ei — ci e o dovadă a respectului pe care-l are Românul pentru produsul altora, pentru dreptul acestora de a li se păstra creațiunea în veșmântul ei național, spre a i se putea cunoaște oricând originea.

Ce ușor ne-ar fi fost și nouă să procedăm *ungurește*: să despăcăm un cuvânt (în două, să-i declarăm] partea ultimă *suffix derivator* — deși nu e! — și cu ajutorul lui să fabricăm apoi la cuvinte cu nemiluita! Căci așa au procedat Ungurii. Așa s'a fabricat, d. p., sufixul *înou* — *da* (căruia i s'a mai adăugat forma pentru cuvintele de ton înalt — *de*) din silaba a doua a unui cuv. ca *csárda* — care nu era format prin derivațiune — sufixe cu ajutorul cărora s'au fabricat apoi cu duimul vorbe ca: *iroda*, *évoda*, *szálloda*, *áruda*, *távirda*, *tébolyda*, *járda*, *lovárda*, *uszoda*, *tözsde*, *vasöntöde*, *pénzverde* etc.

Minereuri de mlaștini în Danemarca

În Danemarca au fost găsite minereuri de mlaștini, care vor fi în curând exploatare. În nordul Zeelandei a fost găsit un zăcămant de minereuri, în mlaștini, cu un conținut de minereuri de aproximativ 52%. Specialiștii constată actualmente proporțiile zăcămantului, pentru ca să se facă lucrările pregătitoare pentru exploatare

vită pentru eliberarea lor din jugul unei grele robii de veacuri.

Cipariu și tovarășii lui, în aceste dese întruniri care aveau loc în sala tipografiei, față de evenimentele care se desfășurau pe atunci în statele din apusul Europei, au simțit nevoia de a deștepta conștiința națională în gloata mare a poporului. Pentru realizarea acestei dorințe nu le rămânea altă cale decât să întemeieze o gazetă, carea să ajungă un amvon, de unde cei chemați, să poată rosti marile adevăruri mântuitoare pentru neam. Gândul lor nu s'a putut înfăptui la 1836 la Blaj, din pricina situației politice de atunci din țară, deoarece clasele privilegiate socoteau acest centru ca un primejdios focar de irendentism și naționalism românesc, ai cărui cărturari erau gata — prin activitatea pe care o desfășurau aici — să le dărâme toată acea clădire de libertăți feudale câștigate prin subjugarea poporului român. Abia la 1837 a luat ființă la Brașov „*Foiaia Dumineci*”. Censura din țară și-a exer-

citat și pe mai departe controlul ei asupra tuturor tipăriturilor care apăreau la Blaj, nefiind scutite de rigorile foarfecilor nici chiar cărțile rituale și religioase.

T. Cipariu — bucuross în suflet că s'a putut întemeia măcar la Brașov o gazetă românească — n'a fost părăsit gândul de a avea și el un ziar la Blaj. Stând de mai multe ori de vorbă cu episcopul Lemeny în chestiunea conducerii și gospodăririi tipografiei, directorul ei reușește în cele din urmă să-l câștige pe ierarhul Românilor pentru ideea înființării unei gazete aici, în orașul lui de scaun. Vlădicul — convins și el de necesitatea unui ziar românesc la Blaj — înaintează la 1 Aug. 1837 o cerere guvernului ardelean în acest sens. Guvernul la rândul lui a căutat să tot amâne răspunsul, până când în cele din urmă a trimis cererea episcopului la Curtea din Viena. Aceasta la rândul ei a cerut vlădicului Lemeny noi lămuriri în legătură cu ziarul proiectat, prin care voia să știe cine sunt

redactorii lui, ce copuri urmărește gazeta și cine poartă răspunderea cenzurării ei.

Cipariu la aceste nedumeriri ale monarhului, alcătuieste un „*Filanum et scopus Ephemeridum ecclesiastico-politico-literarum*” pentru gazeta sa, carea urma — după aprobarea preainaltă — să apară la Blaj*).

Planul gazetei a fost redactat la 11/29 Noiembrie 1838, corectat și înaintat Curții la 17 Martie 1839, purtând semnătura „*Nomine directoris Timotheus Cipariu m. p. prof. sud. Bibl. et Relig. Typographiae Praef. et Redactor Ephemeridum primarius*”.

Gazeta lui T. Cipariu avea să poarte numirea de „*Nunciu*”. Scopul ei era promovarea culturii morale și intelectuale a poporului românesc. Societatea editoare — prin redactarea gazetei — nu s'a gândit la vreun câștig material, iar de cumva ar fi să

* Toate actele în legătură, cu înființarea unei gazete românești la Blaj, sunt păstrate în dosarele Bibliotecii Centrale de aici.

Muguri**Du-te, vântule...**

Du-te, vântule, departe,
Mergi fără popas,
Du-te-acasă, du-le carte,
Celor ce-au rămas.

Tu-mi cunoști căsuța dragă,
Vântule pribeag,
Unde-am stat o vieață 'ntreagă,
Ani de ani, șirag.

Poate mai trăiesc pe-acasă,
Nu s'or fi sfârșit.
Poate-or mai avea nădejde,
Nu le-o fi pierit.

Du-te 'n țintirimul singur,
Du-te la mormânt
Și sărută tu, în locu-mi,
Sfântul, drag, pământ.

Du-te, spune-i lui Bunicu
Că mi-e tare dor...
Du-te, vântule, departe,
Du-te călător.

Georgeta Popovici, cl. VII
Liceul „Domnița Ileana” Sibiu

Sonet

Laleaua nu mai tinde către soare
Paharul gol, ce-i tremură în mână,
Vărsat-a conținutul în țărână
Și ea, mahnită, plânge-acum și moare.

Narcisele s'au dus de-o săptămână
Pe drumul ce-l străbate orice floare;
Sub razele ce cad ucigătoare
Zambila stă sbărcită și bătrână.

Au înflorit acum în parc bujorii
— Afîș vulgar de începutul verii —
Să bată 'n ochi la toți vizitatorii.

Pe boltă sus, în amurgitul serii,
Se 'ngrămădesc zoriși și negri norii
Un necrolog la moartea primăverii.

Ecat. Pitiș.

Tipografia „ASTRA” Brașov
caută

2 mașini de cules Linotyp

Simbolice alegeri

de I. Sîlmionescu

Continuare din pag. 1-a

trieni, d-l N. P. Smochină. Nu e de azi exponentul fraților dinspre răsărit, cărora vitejia ostașilor români le-a împrăștiat deasa ceață în care trăiau, în ce privește conștiința lor națională.

D-l Smochină le-a luat apărarea încă de pe când Nistru era apă de hotar. Nici chiar în țară nu se prea știa despre numărul și soarta Românilor transnistrieni. Prin publicații diferite, rupându-și bucățile dela gură, d-l Smochină a atras atenția asupra suferințelor lor. La Liga Națiunilor din Geneva ajunsese să fie ascultat dar și amenințat. Ministrul de pe vremuri al Sovietelor ceruse guvernului francez expulsiunea studentului Smochină iar stăpânii de peste Nistru îi amenințau familia, rudele, rămase în satele din stânga fluviului. A fost un însuflețit luptător pentru frații lui; trăește acum zilele fericite când, din sat în sat pășind, caută prin toate mijloacele să cimenteze iubirea celor desmorțiți din somnolența de veacuri. Ei privesc acum cu drag către apus, spre frații lor care i-au descătusat de robia sufletească în care au trăit.

Academia Română, alegând pe d-l Smochină, ca membru onorar, prin el a căutat să arate recunoașterea dreptului la viață liberă și națională a acelor numeroși Români băștinași în parte,

parte colonizați din veacuri depărtate între Nistru și Bug și care s'au păstrat limba și credința cu toată asprimea condițiilor în care au trăit.

În sfârșit tot în sesiunea aceasta întâmplarea a făcut ca să mai existe un loc în secțiunea istorică, acel al mult regretatului N. Iorga. Nici nu se putea o mai bună înlocuire decât prin d-l Gh. Brătianu, ale cărui lucrări variate și continui să referă la probleme atât de diferite, dar care au culminat, în anii din urmă, în îndreptări obiective, impunătoare prin documentarea lor, relativ la origina Românilor și așezarea lor dela început în locurile în care se află.

Om de știință, d-l Brătianu prin numele și spița neamului său amintește și perioadele de luptă grea pentru întemeierea statului român, ca și prin înfăptuirea Unirii celei mari.

Legând în persoana sa pe propovăduitorul curajos al drepturilor noastre cu urmașul înfăptuitorilor istoriei, devine un soiu de concretizare a năzuințelor noastre actuale.

Și astfel Academia Română rămâne forul cultural al românismului, întins într'un spațiu atât de larg, încât în etape depărtate și cu jertfe tot mai numeroase cei de o limbă ajung să fie încet-încet descătusați și aduși la trunchiul cel trainic.

Din documentele Memorandului

de Ion Berciu

— Continuare din pag. 1-a —

tăm, iubiți fii ai națiunii noastre și să ve aretăm nemărginita încredere, ce o avem în voi și fala, ce o simțim, când vedem că poporul nostru are în fruntea sa niște conducători atât de luminați și atât de devotați binelui nostru comun.

Ați lucrat fără preget pentru noi, iubii noștri conducători, v'ați făcut e-coul durerilor noastre, talmacii dorințelor noastre și pentru aceasta sunteți prizonieri.

Siguri însă suntem că inimile voastre nu șovăie, siguri suntem că și acum, ca și mai înainte, veți pași cu fruntea înălțată, ca niște bărbați, cari și-au îndeplinit cu demnitate datoria față de neamul lor și cari nu s'au luptat decât pentru adevăr și dreptate.

Noi, frații voștri, aceia pentru cari fără proget ați lucrat și acum pătimiți, admirăm bărbăția voastră și vă asigurăm de alipirea noastră nestrămutată. Vie ori și ce furtună asupra mult cercatei noastre națiuni, ea ne va găsi în jurul vostru, împreună cu voi scumpulii noștri conducători.

Inimile noastre cu voi și cu voi vor fi, câtă vreme veți lupta cu aceeași bărbăție și cu același devotament, cu care ați luptat până acum.

Stupinele Brașovului în 23 Aprilie 5 Mai 1894.

Ioan Maximilian, paroh, George Popoviciu, Ioan Cârstea, Nicolae N. Vulcăneanu, George Costandin, Ioan G. Puiu, George Șerban, Dumitru G. Voicu, Ioan Oprea, George Oprea, Dumitru Puiu, Dumitru Lupu, Nicolae Lupu, Nicolae Ghimbășanu, Ioan Spiridon, George C. Popoviciu, Vasile Negulici, Nicolae Puiu, Nicolae G. Voicu, Nicolae Șerban, Dumitru Drăghici, Ioan Negulici, Dumitru Gilcă, Ioan Zaharia, Ioan Puiu, Ioan Bârsan Pipu, Nicolae V. Vulcăneanu, Zaharia Bârseanu, Alexandru Spătăroiu, Ioan Irimie, Ioan V. Vul-

căneanu, Ioan Spătăroiu, Ioan Gilcă, Irimie Dobri, Petru Oineu, Nicolae Paraschivu, George M. Șerbu, Ioan Blegu senior, Vasile V. Vulcăneanu, George Spătăroiu, Ioan Blegu junior, Nicolae Blegu, George D. Voicu, George G. D. Voicu, Constantin Negulici, Ioan Dombiu, Mihai Dombiu, Ioan Pitișiu, Ioan Oprea senior, Nicolae Bârseanu Pipu, Ilie Crăciunu, Petru Irimie, Ioan Șerbu, Nicolae Coman, Dumitru Constantin, George G. Voicu, Constantin Dobri senior, Elena Maximilian, Marina I. Negu, Maria Cârstea, Paraschiva Paraschivu, Maria Negulici, Elena Oprea, Maria Coman, Victoria Șerbanu, Ana Șerbu, Maria Dobri, Floarea Șerbanu, Elena Voicu Vulcăneanu, Maria Lupu, Elena Negulici, Maria Dombiu, Ana vâd. Spiridon Voicu, Marina Oprea, Păuna Șerban, Elena Dombiu, Maria Spătăroiu, Paraschiva Vulcăneanu, Elena Spătăroiu, Ana Puiu, Maria Puiu, Paraschiva Russu, Paraschiva N. Spiridon, Raveca Puiu, Ana Popoviciu, Floarea Spiridon, Elena Costandin, Elena Blegu, Suzana Oprea, Floarea Voicu.

Lămuriri: Este un document de mare valoare, care dovedește o maturitate politică deosebită, o vie conștiință națională și o mândrie desăvârșită, rezultată din sfințenia cauzei, energia conducătorilor firești și misiunea națiunii.

Participarea femeilor la acțiunile naționale și la actele decisive de afirmare românească este o notă de o rară măreție.

Totul vine din adâncurile sufletului național și se revarsă, în chip natural, în acte de o mare valoare umană și de o permanentă actualitate.

II.

„Subscriu în numele femeilor române din comuna Ilimbav, adăogând următoarea poezie:“

„Să trăiască, să trăiască tot ce e român, Națiunea românească cea cu cuget bun!“

Originea lui Zaharia Carcalechi

de A. A. Mureșanu

Cine n'a cunoscut în epoca de renaștere națională și culturală a neamului nostru românesc dela începutul veacului trecut pe „ferlegherul“ cărților românești de pe lângă „crăiasca tipografie a Universității din Buda“ și întemeietor al primei reviste românești: Zaharia Carcalechi?

Asupra vieții și activității acestui zelos cărturar român, care scria în „Cartea de mână pentru nația românească“ publicată la 1825 că „cu totul și în toată viața“ sa a fost „hotărît a sluji neamului său în tipărirea cărților“ s'a scris foarte puțin. Cea mai bună caracteristică a jalei care a încercat încă la 1817, cu douăzeci de ani înaintea lui Bariț, tipărirea unei „Gazete românești“, o găsim în articolul „Primul jurnalist român“ apărut în numărul dela 5 Noemvrie 1893 al ziarului „Tribuna“, și datorat valorosului publicist Dr. Valeriu Branice. „Pe vremea când Carcalechi, scrie Branice, și-a început lucrarea sa rodnică puțin de tot au fost aceia, care au putut aprecia în merit valoarea ei, mulți însă, foarte mulți s'au adăpostit la umbra acestei activități... Datori suntem memoriei lui Carcalechi, datori suntem națiunii noastre să-l reabilităm în memoria poporului român și să-i avizăm locul de frunte ce-i compete în urma roadelor ce a dat. Acest om este de o însemnătate primordială în istoria jurnalistică noastre, iar activitatea lui a fost o binefacere pentru vicia noastră națională și rezultatul muncii sale îndelungate merită binecuvântarea neamului românesc“.

Asupra originii acestui vrednic cărturar „preasupus în slujba neamului său românesc“ nu s'a știut însă nimic precis. Unii l-au considerat a fi de origine macedo-română, iar alții au ajuns, pe temeiul însemnărilor făcute la 1812 în protocolul bisericii „grecești“ din Pesta, cu prilejul cununiei sale, că ar fi fost originar din localitatea „Bressovo“, din Serbia.

În urma cercetărilor noastre în vechile arhive brașovene ne-a reușit a constata nu numai originea românească brașoveană a lui Carcalechi, dar a găsi chiar și data cununiei părinților săi.

Într'un vechiu catastif al bisericii Sf. Nicolae se poate citi la data de 27 Mai 1767: „Cununatu-s'au robul lui Dumnezeu: un neguțător Gheorghe din Varodin cu Maria, fata lui Hagi Dumitru Ciurcul, de Nicolae Datcă“.

După un an, în Aprilie 1768, la botezul primului său copil, Maria, neguțătorul Gheorghe din Varodin este arătat cu numele său întreg: „Gheorghe Carcalechi“.

Acest Gheorghe Carcalechi, originar din Varodin (Varadinum = Oradea Mare), căsătorit și stabilit la Brașov nu este altul, decât tatăl lui Zaharia Carcalechi. Mama acestuia, Maria, aparținuse vechei și fruntașei familii brașovene Ciurcul, încuscrată la începutul veacului al 18-lea cu familia boerești din Țară. În „Actele românești

ale Companiei de comerț oriental din Brașov“, publicate la 1932 de N. Iorga găsim și „diata“ sau testamentul din 16 Noemvrie 1780 al Mariei Carcalechi, în care citim între altele:

„Deci eu nefăcând, din vreme ce am rămas văduvă, niciun fel de neguțătorie și când am măritat pe fiica mea Măriuța, osebit din ce au fost partea ei, iară dintru numita sumă (moștenită) am cheltuit destul și după aceea căzând ginere meu Gheorghe la mare lipsă, în 9 ani am ținut casa cu mare cheltuală... nerămânându-mi din bani nimic, fără numai din moșii, adică: casa, grădina, cinci pogoane de vie (în Țară), etc.“

Gheorghe Carcalechi muri în Ianuarie 1789, lăsând pe văduva lui Maria, a cărei mamă, Ilinca, fusese și ea fiica fruntașului neguțător român Oprea Floroiu, cu 3 băieți și 4 fete. Maria Carcalechi izbuteste cu toate acestea să asigure o existență cinstită familiei sale.

Dintre cei trei fii rămași în viață ai soților Carcalechi cel dintâi Constantin, născut la 1775, se dedică carierei comerciale, înființând la Brașov o casă de import și export, având legături comerciale cu Bucureștii, Pesta, Timișoara, etc. El muri la Brașov în 1828, după ce avuse mult de suferit în urma „bancrotului“ financiar al Austriei, care a urmat după războaiele napoleoniene.

Pe al doilea fiu, Gheorghe, născut la 1781, îl cunoaștem din arhivele orașului Brașov ca mare importator de cereale din „principatul Valahiei“, în anii de mare secetă în Transilvania 1814—15, când fu propus de guvernul Transilvaniei pentru decorația „medalia civilă de aur“. El este tatăl „starostelui cezaro-crăiesc Constantin Carcalechi din Câmpina, despre care călătorul german Quitzmann ne spune în „scrisorile sale din Orient“ (Lipsca, 1848) că era „Român originar din Transilvania“, iar despre soția lui că „nu vorbea, decât românește. Quitzmann ne mai spune că distinsul agent consular austriac de origine românească „care a știut să împreuneze“ în interiorul casei sale „boerești“ din Câmpina „comunitatea orientală cu confortul european“, i-a comunicat „o mulțime de date diferite despre stările din țară și despre raporturile ei cu Rusia și cu Austria“ și că convorbirea, făcută în limba germană, a fost pentru el „tot atât de atractivă, cât și de instructivă“.

Al treilea fiu Zaharia, care este arătat în actul de împărțeală făcut la 1811 de Magistratul Brașovului după moartea Mariei Gh. Carcalechi ca fiind „de 24 ani“. El era deci născut pe la 1787.

În prefața „Calendarului de Buda“ dela 1824 Zaharia mărturisește că „sunt mai bine de 12 ani, de când a primit slujba pentru tipărirea cărților românești în crăiasca tipografie din Buda“. El își începu deci cariera sa de răspânditor de slovă și cultură românească la vârsta de 25 de ani.

Să trăiască libertatea dorită de toți,
Să trăiască și dreptatea cu cei patrioți!
Limba noastră să trăiască, limba ce-o vorbim
Și unirea românească ce toți o dorim“.

Eugenia Alexandru
preoteasă.

Lămuriri: Această poezie este trimisă Comitetului Partidului Național odată cu adeziunea întregii comune Ilimbav, județul Sibiu, în frunte cu preoții Ioan Alexandru, Matei Luca și învățător Ioan Dragoman.

Cu multă convingere spun: „Poporul român din comuna Ilimbav consideră toate acțiunile întreprinse în cauze naționale de către Comitetul Partidului Național ca făcute în numele poporului, pentru popor și cu consimțământul lui“.

E naivă poezioara preotesei Eugenia Alexandru, dar prin ea vorbește un suflet românesc și se talmăcesc sentimente și dorințe unanime de acum o jumătate de veac.

Pentru cei reformați medical

Oamenii având vârsta de 20 până la 42 ani și fiind reformați medical (numai reformați medical) domiciliați în Brașov, (de ori care Cerc de recrutare aparțin) se vor prezenta cu certificatul medical de Reformă — la Cercul de recrutare Brașov în ziua de 15 Iunie 1942 ora 8 dimineața.

Nu se vor prezenta:

Olișerii și subofițerii reformați.
Gradele inferioare (Sergenti-soldați) care s'au prezentat deja în 9 VI. 1942 și posedă viza Cercului.

Cei clasați: impropii și scutiți medicali.

Cei ce nu vor poseda viza de mai sus pe Certificat — după data de 15 VI 1942, — vor fi arestați și duși la Cerc sub excortă pentru a fi dați în judecată.

Ziua Domnului

Calea Mântuirii

„Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adăuga vouă”.

sf. Matei VI, 33.

Mântuitorul Hristos în învățătura lui sfântă a așezat într-o lumină strălucitoare sufletul și drumul lui către zărilor spirituale.

Garanția sigură a Cuvântului dumnezeesc, încredințat de El omenirii, s'a înfăptuit în zorii minunatei dimineți, când îngerii au vestit lumii întregi zguduitoarea veste bună a învierii. Și cu aceasta o lume mai înaltă s'a coborât între cele văzute, ca să aline, să mângâie și să dea tărie fiecărui cuvânt.

E solia mângâitoare și plină de nădejde a cuvântului senin rostit de Isus, pentru omenirea întreagă ce oftează după fericire.

E răsunetul limpede ce l-a lăsat tuturor, ca o legătură sufletească și ca o iconă celor ce-i vor urma.

Așa este și cuvântul minunat de azi al Domnului, ce dă belșug de raze, ce luminează drumul îndreptat către împărăția fericirii veșnice.

În evanghelia de astăzi Hristos ne învață să îndreptăm privirea noastră, mai cu deosebire, la ocârmuitorul cerului și al pământului, pentru a nu o pri veșnicia mântuirii prin îngrijirea peste măsură de cele ale pământului.

Timpurile prezente aduc dovada cea mai puternică în a arăta cât este de zadarnică strădania omului în atingerea altor scopuri decât cele ale împărăției duhovnicești.

Toate descoperirile și curiozitatea în a rupe zăgazul necunoscutului, toată năvala în aducerea de noi invenții și tot efortul în a îndulci neajunsurile au îndepărtat omenirea mai mult ca oricând de fericirea spre care năzuia, nesocotind singurul mijloc viu pentru îndreptare, care este duhul spiritual de viață.

Aci e ascuns păcatul, iar cei stăpâniți de el îi urmează calea. Sunt slujitorii duhului viclean. Ei ar dori să fie mântuiți de durere, nu însă de trândăvia petrecerii și a necuviinței.

Pentru aceasta ne îndeamnă Hristos să privim la frumusețea crinilor câmpului care nu ostenesc, nici torc și totuși „nici Solomon întru toată mărirea sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia”.

Cu toate că omul este stăpân de judecată și are astfel drumul deschis spre desăvârșire, totuși desbracă această podoabă a Dumnezeirii prin prăvălirea năvalnică în păcat.

De ce?

Pentru că sufletul omenesc a găsit de cuviință a schimba elementele care întrețin viața din mijloc, în scop.

Este timpul a-și întoarce omenirea sufletul la împărăția lui Dumnezeu, la izvorul cel adevărat, la taina biruinței.

Să privim căutând împărăția lui Hristos, câștigată nouă prin jertfa Crucii de pe Golgota, împărăție ce ne înarmează în luptă cu răul, ne mângâie în necazuri și ne umple de încredere în voia Lui.

Pătrunderea sufletului cu învățăturile lui Isus oprește pornirile pătimășe ale trupului și îndreptează ființa omenescă dându-i tărie.

Să crezi într'insul căci; „Tot cel ce crede în El nu se va rușina”.

Să-i păzești poruncile; „de voiești să intri în împărăția lui Dumnezeu ține poruncile”.

Să nădăjduiești în El; „prin nădejde ne mântuim”.

Atunci vom trăi pe pământ, dar lucrând pentru cer, înfăptuind împărăția și dreptatea lui Dumnezeu.

Așa vom sluji virtuții și nu păcatului, lui Dumnezeu și nu duhului rău.

Preot Nic. Bârsan

Medicul NOSTRU

Epistaxis

(Curgere de sânge din nas)

de Dr. Valeriu Sînghe

Un accident banal și nevinovat, epistaxisul este totuși uneori un semn de exteriorizarea unei afecțiuni mai mult sau mai puțin serioase a cutărui, sau cutărui organ profund: ficat, rinichi, creier etc. Alteori acest semn, banal în realitate, se confundă de unii cu semnele unor boli grave, de care respectivul nu suferă.

Prin epistaxis înțelegem curgere de sânge din nas, ale cărei cauze sunt foarte variate.

Avem întâi epistaxisul traumatic, atunci când ne lovim cu ceva în nas. O fractură a bazei craniului încă poate provoca, pe lângă alte semne grave, cum e pierderea cunoștinței, o serioasă curgere de sânge din nas.

Altă cauză de curgere de sânge din nas poate fi un corp străin în nas. Mai ales copiii au urâtul obicei, de a-și introduce boabe de fasole în nas, care uneori nu mai ies, producând turburări grave, printre care și hemoragii nasale.

La femeile la care încetează menstruația (regulele lunare), apare așa numitul epistaxis suplimentar.

Cei cu cancer în nas prezintă, printre alte semne și epistaxis.

Se întâmplă uneori că cei care au fost vindecați de hemoragiile hemoroidare, să se pomenească cu o curgere de sânge din nas.

Sunt unele boli infecțioase în care epistaxisul poate apărea, așa este în: febra tifoidă, pojar, variolă (vărsat negru), tuberculoză etc.

În unele cazuri epistaxisul este semnul unei boli a unui organ profund, cum este ciroza hepatică (boală de ficat), boala lui Bright (boală de rinichi), în bolile de inimă, boli ale aortei (artera mare care pleacă din inimă), în anemiile grave, în arterioscleroză.

Insolația încă poate fi cauză de epistaxis. Mai sunt așa numitele curgeri de sânge din nas *idiopatice*, fără cauze bine determinate, care se întâlnesc la copii și se numește *epistaxis juvenil*, iar altul *epistaxis hemofilic*, care survine la cei care suferă de hemofilie (o boală caracterizată prin lipsa de coagulabilitate a sângelui).

Se întâmplă uneori că bolnavul zăcând pe spate, sau dacă-și dă capul

înapoi, sângele din nas curge prin faringe și bolnavul sau îl înghite și ajungând în stomac poate provoca vărsături de sânge, ceea ce poate produce confuzii, luând aceste vărsături drept semn al unui cancer sau ulcer al stomacului. Dacă sângele trece din stomac în intestin ne poate induce în eroare, gândindu ne la un ulcer sau cancer al intestinului.

Uneori când sângele curge în faringe poate fi eliminat prin gură prin accese de tuse, luând acest accident drept o hemoptizie, semn al unei tuberculoze pulmonare.

Iată deci cum am spus la începutul acestor rânduri, cum acest accident banal poate fi cauza unor erori grave, dacă nu interpretăm bine natura și proveniența lui, lucru pe care de multeori numai medicul specialist îl poate face.

Tratament. Sunt anumite curgeri de sânge care trebuiesc respectate, cum sunt cele zise suplimentare, care se observă la femeile la care încetează menstruația, și la persoanele care au suferit, sau suferă de hemoroizi.

Se mai respectă și epistaxisul care survine la cei predispuși la hemoragie cerebrală, la cei cu hipertensiune arterială.

Epistaxisul care nu încetează și care amenință să fie cauza unei anemii mai mult sau mai puțin grave, trebuie oprit. Oprirea se face prin compresiunea nasului cu degetele, prin introducerea în nas a unui tampon de vată imbibat cu apă rece, sau cu o soluție $\frac{1}{10}$ de antipirină, sau feripirină. Bolnavul va fi așezat în poziție șezândă, cu capul ridicat cu comprese reci pe cap. Se vor face la nevoie injecții cu ergotină, cu substanțe coagulante (care încheagă sângele) cloruri de calciu, clauden, ser etc. În cazurile care nu cedează la tratamentul de mai sus, sau în cazurile când epistaxisul se repetă prea des, se vor face cauterizări ale punctului din nas de unde curge sângele cu nitrat de argint, sau cu galvano-cauterul (electric).

După un epistaxis mai grav se va institui și un tratament general: tonice, preparate cu fier, arsenic, iar în cele datorite bolilor de rinichi, ficat, inimă etc., regimul alimentar dictat de aceste boli.

De prefutindenii

Pentru 500 pengö orice jidan devenea.. creștin

Poliția a descoperit o mare afacere de falsificări de documente.

Autoritățile controlând intrarea și ieșirea călătorilor străini din țară, observase că un mare număr de evrei care se refugiaseră din Slovacia în Ungaria se reîntorceau după un anumit timp în Slovacia. În cursul perchezițiilor făcute s'a constatat că un mare număr de evrei dovedeau că sunt creștini prin acte de naștere datând din 1938—1939.

Ancheța a descoperit că un preot reformist, dintr'un cartier al Budapestei, elibera — pentru o anumită sumă — acte false evreilor care veneau din Slovacia. Doi avocați evrei, precum și primrabinul unui cartier din Budapesta se însărcinau a găsi clienți pentru preotul reformist.

S'a constatat astfel că, în chipul acesta s'au eliberat până acum 3000 acte false. Preotul care elibera certificatele primea pentru fiecare din acest act dela 500 la 1000 pengö.

Preotul reformist și acoliții săi evrei au fost arestați.

Turcia furnizează bumbac Germaniei

Pe baza acordului comercial germano-turc, semnat zilele trecute, s'a încheiat o convenție între Banca Agrară din Ankara și o firmă germană, potrivit căreia banca va furniza Germaniei o cantitate de 3500 tone bumbac, în valoare de 3,5 milioane lire turcești.

Turcia va primi în schimb mașini și unelte agricole germane. Exportul acesta de bumbac, care a fost perfectat în cluda prestunel pe care Anglia a exercitat-o asupra guvernului turc, este o nouă dovadă a încrederii pe care economia turcă o acordă Germaniei.

Berea a fost ieftinită în Germania

Potrivit unei ordonanțe a comisarului Reichului pentru stabilirea prețurilor, berea vândută în sticle a fost ieftinită cu 4 Rpf (2,40 lei) la litru. Sticlele conținând cantități mai mici de bere au fost și ele ieftinite. Reducerea variază între 1 Rpf (0,60 lei) și 3 Rpf. (1,80 lei) la sticlă. (RDV)

Iunie, luna prășitului porumbul, sfecla, fasolea

Luna Iunie este luna prășitului. Așezată după stilul nou — între terminatul însămânțărilor și începutul secerișului, cea mai însemnată din muncile agricole în această lună este prășitul.

Pământul — având umezeala din zăpezile iernii și din ploile primăverii — îndată după semănat, face scoarță și se umple de buruienii. Scoarța înlesnește pierderea umezelii din pământ. Iar buruienile iau hrana și apa plantelor cultivate.

Toate culturile făcute în rânduri depărtate sau în cuiburi, trebuie prășite îndată ce au răsărit. Aceasta le înlesnește mult creșterea. Apoi prășirile se urmează la fiecare 2—3 săptămâni. După fiecare ploaie îndată ce locul a făcut scoarță (coajă) trebuie să prășim, ca s'o rupem și să facem un strat de țărână în fața pământului. Când buruienile au înverzit locul dintre rânduri și înainte de a se ridica de-asupra culturilor prășim iarăși — cu prășitoarea mecanică pe interval și cu sapa printre fire — ca să le distrugem. Când este secetă și pierderea apei din pământ este mare, și atunci trebuie să prășim, ca să împiedicăm această pierdere.

Prășim de atâtea ori, cât este nevoie. Prășitoarele foioase (*fasolea*), soia, mazărea, linte, năutul, lupinul, se prășesc numai de două ori. Și nici nu este nevoie mai mult, pentru că îndată ce îmbracă bine pământul, ele fac umbră, păstrează umezeala locului și înnăbușe buruienile.

Sfecla de nutreț trebuie prășită de trei ori, cel puțin ca și sfecla de zahăr — și la fiecare prășilă se trage câte puțin pământ lângă plante, atunci când dăm cu sapa printre fire. La prima prășilă — când se cunoaște bine rândul — se face și răritul plantelor și nu se lasă decât un singur fir la 30—40 cm. (o palmă și jumătate până la două palme), după soia.

Porumbul și floarea soarelui se prășesc de 3—4 ori, până ce foile lor au implinit locul dintre rânduri. Cel puțin trei prășiri sunt cerute, ori cum ar fi timpul.

Prășitul — cu sapa, cu planetul sau cu prășitoarea mecanică — trebuie să se facă cât mai la fața pământului; nu mai adânc de 2—3 degete, ca să nu scoatem umezeala deasupra.

La munca prășitului nu se face economie. Toată priceperea plugarului este să-și împartă bine timpul și brațele, ca să poată prăși totdeauna când este nevoie.

Porumbul, fasolea și sfecla de nutreț sunt, după grâu, principalele plante din cultura micului plugar. La muncile cerute de ele nu trebuie să facă economie.

Îngrijirile care trebuiesc date culturilor de legume

Legumele sunt în timpurile de față singurele alimente pe care le poate avea la îndemână oricine din populație.

De o porțiune mică de pământ — din jurul casei — dela orașe cât și dela sate, se pot obține legumele necesare pentru a asigura hrana familiei atât în timpul verii cât și al iernii.

Dar legumele nu cresc dela sine fără grija omului.

Ele sunt plante gingașe care nu se impacă de loc cu buruienile și pământul bătorit.

Buruienile rele care nu ne sunt de niciun folos, trebuiesc îndepărtate.

Așa în grădinile de legume după ploaia căzută, trebuie ca răsadurile de țelină, ardei, roși, ceapă de vară, varză de toamnă, ca și culturile de morcovi, ridichi, etc., să se plivească.

Pe de altă parte, culturile de pătlăgele roșii, varză timpurie, ceapă de arpagic, castraveți, dovlecei, fasole etc., să se prășească imediat după ce pământul s'a svântat.

Altfel, căldurile mari care au loc în zilele următoare vor împiedeca buna dezvoltare a legumelor prin faptul că pământul se va întări, iar buruienile vor năpădi culturile de legume care ne dau o parte din hrana zilnică.

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

CONSTANTIN TURCU: *Un călător german, acum un veac, prin județul Neamț: Wilhelm von Kotzebue*. Schiță bibliografică și note de călătorie. Tipografia românească „Gh. Asachi”. Piatra Neamț.

Tânărul istoriograf, d-l C. Turcu, caută să stabilească unele etape din viața, nu prea cunoscută de altfel, a scriitorului german W. von Kotzebue, în România, cercetând izvoare locale.

D-sa rectifică informația *Dicționarului enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, după care acest scriitor ar fi fost consul rusesc, în Moldova. Adevărul este că fratele său, Carol, a îndeplinit funcțiunea de diplomat pe aceste meleaguri și nici n'a fost unul prea faimos ci, după mărturisirea vremii, „un intrigant”. Deasemenea se menționează că Balușești, moșia la care ar fi poposit cândva, nu este satul din județul Neamț ci altul, la 10—15 km. depărtare de Roman.

Căsătorit cu o româncă de viță boierească, W. von Kotzebue s'a îndrăgostit de țara noastră căreia i-a închinat simțite pagini.

Fără a ajunge un scriitor cu renume, el notează totuși într-o frază suculentă, plină de culoare pe-alocurea, impresii de reală prospețime.

Scrise acum aproape o sută de ani, *Rumänische Volksgesie, Bilder und Skizzen aus der Moldau și Laszar Vioreșku* sunt documente interesante despre oameni și locuri.

Pe lângă cele cunoscute, d-l C. Turcu publică, în traducere românească, un *Fragment dintr-o călătorie în Carpații Moldovei*, neintegrat în *Descrieri și schițe din Moldova*, în care e vorba de o călătorie cu pluta, dela Borca la Piatra pe apele strălucitoare și involburate ale Bistriței.

Psihologia sectelor religioase

de Pr. A. Radu

Sectele religioase se definesc nu numai prin bizarele lor doctrine de credință, ci și printr-o psihologie a lor aparte, nu mai puțin ciudată. Spațiul unui articol nu-mi permite să intru mai adânc și să expun mai pe larg psihologia sectelor. Voi căuta să fixez numai în câteva linii profilul psihologic al sectelor în general și al sectarului în special.

Indiscutabil că din punct de vedere psihologic, în cadrul tipologiei generale, există și un tip sectar, cu caracterile lui proprii. Tipul sectar se revelează pe două planuri: politic și religios. În fond avem de-a-face cu unul și același „suflet”, care însă s'a afirmat pe planuri deosebite, fie din cauza „voceației”, fie din cauza împrejurărilor. Resurturile lor sufletești sunt însă aceleași.

Cine ar dori să cunoască mai de aproape pe sectarul politic — dacă cumva l-a uitat, de pe vremea partidelor politice dela noi — găsește în romanul păr. Agărbiceanu „Sectarii”, o minunată înfațișare a lui. Iar cine vrea să urmărească mai de aproape tipul sectarului religios și psihologia lui, alia în romanul d-lui V. Papilian: „In credința celor șapte sfeșnice”, o galerie bogată și viu colorată de tot felul de sectari religioși.

De altfel însăși apariția diferitelor secte, se explică, pe lângă alte cauze de ordin istoric etc. și prin cauze de ordin psihologic. Astfel sectele — cele raționaliste mai ales — s'au născut nu numai din tendința lor de a raționaliza religiunea, ci și din acea pornire firească a omului, de a se emancipa, de a se elibera de sub orice tutelă, de sub orice autoritate — fie și numai sufletește. O a doua cauză de ordin psihologic, care explică apariția sectelor, e tot o tendință naturală a omului, ce derivă din egoismul lui, acea tendință a omului de a impune aproapelui său, fie chiar și numai spre a-l servi, ca în religiune, adică de a-l sprijini și îndruma sufletește.

Supunând religiunea, la capriciile rațiunii, deci la capriciile subiectivismului individual al omului, în mod fatal se ajunge la anarhia sectară: „Eu înțeleg cuvântul lui Dumnezeu, mult mai bine decât vecinul meu. Aceasta o poate zice și o poate îndeplini — observa cu multă dreptate B. P. Hașdeu — fiecare din membrii cei mai exaltați ai oricărui grup eretic, căutându-și sprijinul ambițiilor lor pretențioși chiar în Sf. Scripturi, de vor fi cumva savanți, iar de nu, căutându-l în visurile imaginației lui ignorante. În jurul acestor Ezeziarh, de sigur că nu vor întârzia să se adune anumiți adepți, fie ei amăgiți, fie ei naivi din natură: și iată o nouă erezie creiată”.

Evident că în psihologia și viața religioasă a sectelor, nu vom găsi numai elemente „patologice” și „negative”, ci și elemente bune, care nu pot fi nesocotite și care se găsesc în orice

manifestație religioasă adevărată. De sigur că și sectele religioase reprezintă anume aspirațiuni religioase, într-o formă diferită decât cea a bisericii.

Mai mult încă, sectele, au și unele „puncte de atracție”, mai ales pentru cei naivi și necunoscători al celor religioase. Astfel de „puncte de atracție” sunt: entuziasmul lor, încercarea de a restabili creștinismul primitiv în toată simplitatea lui, organizarea lor democratică și mai ales zelul lor misionar. Toate aceste părți „simpatice” înșală pe mulți naivi. În fapt și aceste elemente atractive, sectele le-au împrumutat tot dela biserică. Și apoi ori cât de frumoasă și laudabilă ar fi „răvna” sectară, ea e pusă în slujba unei cauze greșite. În al doilea rând elemente evidente negative, din psihologia sectelor, anulează și compromit și așa zisele „părți bune” din psihologia lor.

Intr'adevăr sufletul sectarului e încărcat de prejudecăți și e de o sensibilitate bolnăvicioasă. Sectarul nu cunoaște decât 2 atitudini, pe care le adoptă după împrejurări: sau e agresiv până la obrăsnicie, sau se închide în turnul de fildeș al credințelor sale de unde nu mai vrea să audă și să vadă nimica altceva.

În viața religioasă a sectelor întâlnim un dezechilibru psihologic. Se știe, că viața religioasă normală, e un echilibru, o sinteză fericită a două elemente: cel rațional și cel mistic. Sectele reprezintă tocmai dezechilibrul dintre aceste 2 elemente. Ele reprezintă extremele: raționalismul dus până la ateism sau misticismul exagerat și anarhic, cu „jocuri științe”, flagelațiuni, și acte de o înspăimântătoare imoralitate.

Fanatismul este elementul care definește și rezumă cel mai deplin psihologia sectarului. Sectar din punct de vedere psihologic, este sinonim, cu un om unilateral și îngust la minte. Sectarii sunt strâmți în interpretarea Sf. Scripturi și în dragostea creștină pe care o păstrează numai față de cei de o credință cu ei. Față de alte credințe, ei sunt de o intoleranță rară. În sfârșit, fanatismul sectar se mai vede, în acea încăpăținare, cu care ei stăruiesc în rădăcine, cu toate dovezile oricât de puternice pe care i le aduci. Cum fanatismul acesta sectar, e de cele mai multe ori, dublat de cea mai mare ignoranță, se explică în bună parte greutatea imensă ce o întâmpină biserica în acțiunea de luminare a sectarilor și de readucere a lor, în sânul ei. Această trăsătură caracteristică din psihologia sectarului, confirmă și mai mult adevărul exprimat de Coșbuc în acest vers:

„Ușor conduci pe-un om netot”
„Dar mai ușor pe-un om cuminte”
„Pe-un semidoid, nici Tu, Părinte”
„Nici Zeii cerului nu pot”.

În sfârșit, farisiesmul este o altă caracteristică a sectelor. Sectarii se

Rezultatul examenului de bacalaureat comercial

Din 41 candidați au fost declarați reușiți la examenul de bacalaureat comercial următorii 31 candidați:

1. Pop Victor 8.83, 2. Mârtea Gh. 8.41, 3. Niculescu Aurelia 7.75, 4. Manu Aurel 7.66, 5. Popovici Pavel 7.58, 6. Secașiu C-tin 7.33, 7. Moldovan Ana 7.25, 8. Moldovan Maria 7.05, 9. Garcea Ion 6.92, 10. Pescar Iuliana 6.92, 11. Păun Constantin 6.83, 12. Bădișoiu Elena 6.75, 13. Minișca Edita 6.75, 14. Tâmb Traian 6.75, 15. Cociăș Angela 6.66, 16. Creangă Domnica 6.58, 17. Șerban Alex. 6.58, 18. Tănase Laurențiu 6.58, 19. Albu Gheorghe 6.50, 20. Maier Maria 6.41, 21. Bogdan Gheorghe 6.25, 22. Micu Mircea 6.25, 23. Pintilescu C-tin 6.25, 24. Median Gheorghe 6.17, 25. Clepe Melania 6.16, 26. Chicomban Anton 6, 27. Dănilă Maria 6, 28. Harth Dorotea 6, 29. Hențiu Ion 6, 30. Jarnea C-tin 6, 31. Puiu Elena 6.

Menționăm și subliniem și noi constatările Comisiei de bacalaureat. Candidații în fruntea promoției sunt elevii liceului de băieți „A. Bărganu”. An de an rezultatele acestui liceu sunt tot mai îmbucurătoare, iar seriile de elevi tot mai serios pregătite și selecționate. Procentul candidaților respinși la ambele licee comerciale este în raport și cu selecționarea din cursul anului școlar, 14% la „A. Bărganu” și 23% la liceul comercial de fete.

Primăria Municipiului Brașov.
Serviciul administrativ

No. 16454—1942

ANUNȚ

Primăria Municipiului Brașov angajează imediat la biroul aprovizionării, 4 funcționari (e) diurniști, de preferință contabilii, sau foști funcționari de birou, cum și 3 angajați agenți provizorii, pentru serviciul pe piață;

Angajarea făcându-se pe timp mai îndelungat, se primesc numai persoane care pot face serviciu permanent în tot cursul anului.

Cererile cu actele de studii sau practică se vor înainta de urgență la registratura Primăriei.

Brașov, 10 Iunie 1942.

p. Primar, p. Secretar general,
Dr. Sever Pop Dr. St. Popovici

CITII

Gazeta Transilvaniei

laudă și se declară, pe toate căile, că numai ei sunt „drepti”, curați, credincioși. Față de ceilalți creștini, ei sunt gata numai să-i critice și disprețuiască. Din ipocrizia, pe care Mântuitorul a înfierat-o cu atâta putere, sectarii și-au făcut vesmântul lor de toate zilele.

Rochevoucauld spunea că fățărnicia este omagiul pe care vițiul îl aduce virtuții. Numai că virtutea din viața religioasă n'au nevoie, de un astfel de omagiu și ca atare nici neamul nostru n'are nevoie de fariseismul sectar.

LUMEA

Un institut pentru ziaristică la Viena

Zilele trecute a fost inaugurat la Viena de către consilierul de stat prof. dr. Heide și anexat Universității din Viena de către rectorul prof. dr. Knoll, Institutul pentru ziaristică. Conducerea institutului a fost încredințată docentului dr. K. Kurth, conducătorul de până acum al institutului analog de pe lângă Universitatea din Königsberg, care va ocupa în același timp și noua catedră la Universitatea din Viena.

În discursul său de deschidere, consilierul de stat dr. Heide a arătat că noul institut din Viena va trebui să fie centrul ziaristicii din Sud-Est și în același timp va avea marea misiune de a educa o tânără generație de ziarști, care să fie complet edificată asupra acestei meserii și care să aibă responsabilitatea activității pe care o desfășoară în cadrele acestei meserii. (RDV)

Cea mai lungă cale ferată electrică din lume

Germania și Italia vor avea în curând cea mai lungă cale ferată electrică din lume. Trenul care va circula pe noul traseu va lega Berlinul cu Reggio de Calabre, trecând prin München, Roma și Napoli. Traseul va măsura 2800 km. și va reduce în mod considerabil durata călătoriei între Berlin și Italia. Numai între Berlin și München trenurile electrice, care vor circula pe acest traseu, vor face 6 ore — iar cele automotoare chiar 5 ore și jumătate — în loc de 8, cât făceau până acum trenurile exprese.

În legătură a aceasta merită să fie menționat că din totalul de 30.000 km. linii electrice, 20.000 km. sunt în Europa. Deocamdată din păcate curentul continuu predomină majoritatea acestor linii electrice, ori, nu mai este nicio îndoială că pentru obținerea unei viteze mari cel mai indicat curent este cel alternativ monofazic. (RDV).

Mamă a 24 copii

La Serignora în Apulia (Italia) o femeie de 45 ani, soția unui funcționar la căile ferate în vârstă de 63 ani, a născut de curând cel de al 24-lea copil al ei.

A născut 5 gemeni

În Senegaș, la Podor, o indigenă a născut de curând 5 gemeni, dintre care doi sunt de sex masculin.

Pericolul băilor de soare

Odată cu venirea verii și redeschiderea strandurilor, problema băilor de soare devine iar actuală.

Se știe că băile de soare, pe lângă efectele lor binefăcătoare, pot fi și foarte periculoase dacă abuzăm de ele.

Un medic german, d-rul Kramer din Dresda, a întreprins câteva experiențe cu 65 persoane și a ajuns la rezultate interesante.

Dacă băile de soare s'au făcut în poziția „culcat” și au durat între 4 și 6 ore, înainte de toate s'a constatat o mare scădere a hemoglobinei, în unele cazuri chiar cu 65%. Apoi a constatat o completă lipsă a poftei de mâncare și dureri de stomac, care au durat uneori două săptămâni. Mulți s'au plâns de răgâială.

Alte 15 persoane însă care au stat mai mult la soare ca 6 ore zilnic, dar erau ușor îmbrăcate cu cămăși de gimnastică, chiloți scurți sau pantaloni de gimnastică, și au făcut și ușoare mișcări, nu s'au resimțit de loc din cauza băilor de soare.

Rezultatele acestor experiențe arată deci clar că băile de soare sunt foarte periculoase dacă sunt luate în poziție culcată și dacă ne expunem mai multă vreme razelor solare. (RDV)

Informațiuni

Un omagiu

Numărul 21 al *Revistei Economice* dela Sibiu este un cald omagiu adus muncii de șase decenii a venerabilului fost președinte al „Solidarității” d-l *Petru Drăghici*, cu ocazia celei de a 85-a aniversare a nașterii sale.

„*Petru Drăghici se confundă cu înseși noțiunile: muncă, activitate sistematică, dârzenie, perseverență pentru urmărirea unui scop de interes obștesc, neodihnă până la atingerea integrală a scopului urmărit sau și numai parțială, dacă altfel nu a fost cu puțință, realizarea.*”

Așa-l caracterizează un ucenic și tovarăș de muncă, închinându-se cu evlavie în fața acestei energii inepuizabile, care și la vârsta frumoasă care la așa de pușini muritori le este hărăzită, este un stimulator și un sfetnic de neprețuit.

Funcționar pe vremuri de grele restriște, fost primpretor la Săliște, a lucrat ca Român și a făcut binele și cu sila, dacă a fost nevoie de așa ceva, căci „era de principiu că facerile de bine pentru popor, trebuie făcute uneori și în contra voinții lui, cu forța”.

Înfăptuirile acestui „Român de viață veche” și se par adevărate pagini din lumea basmelor.

A binemeritat și titlul de consilier în Consiliul Dirigent și onoarea de senator al județului Sibiu.

În *P. Drăghici* vedem o expresiune a luptătorului pentru binele obștesc și-i dorim și noi tot binele.

*

Munca de războiu a elevilor școlilor secundare.

Instituțiunile publice, întreprinderile publice și particulare, fabricile, atelierile, spitalele de răniți, Crucea Roșie, etc. care au nevoie de înlocuirea personalului mobilizat cu elevi și eleve din școlile secundare din localitate, sunt invitați să comunice Președintelui Consiliului Interșcolar, d-lui prof. *Dragoș Navrea*, directorul liceului comercial „A. Barseanu”, Brașov, numărul elevilor sau elevelor de care au nevoie, pentru a se face repartizarea acestora. Elevii și elevele sunt obligați să îndeplinească munca de războiu începând dela 15 Iunie a. c.

*

Curierul „ASTREI”

Se aduce la cunoștința elevilor care au luat parte la școala țărănească în luna Febr. a. c., că fotografiile făcute cu acest prilej se găsesc la Biblioteca „Astra” Brașov B-dul Ferdinand 12, și se pot ridica oricând.

*

CONVOCARE

În conformitate cu dispozițiunile art. 15 din Statutul Casinei Române din Brașov, cu onoare invităm pe membrii Casinei la

Adunarea generală ordinară în continuare care va avea loc Marți 16 Iunie 1942, orele 18 d. m. în localul Casinei Române cu următoarea:

ORDINE:

1. Alegerea Comitetului și Comisiei de Censori pentru noul termen de 3 ani, conform punctului 9 rămas nereluat din Adunarea generală ordinară din 16 Mai 1942.

Brașov, în 3 Iunie 1942.

Președinte adhoc,
Ilie Hociotă, potop. lt.-col.

*

O conferință economică

Sub auspiciile secției economice a *Astrei* va vorbi Joi, 18 Iunie orele 6 p. m. în sala festivă a Camerei de Comerț d-l *Dr. Heinz Krause* directorul secției agricole al Inst. german pentru științe, despre „Țăranul German”.

Cronica Războiului

Scrisori de pe front...

Se găsește iară și neamul nostru pe firul tradiționalelor fapte care i-au păstrat în vreme ființa și au impus chiar dușmanilor respectul. La hotare și dincolo de ele, acum ca și altă dată dorobanții se luptă cu lița sângeroasă și hămesită care a trimes asupra țarinei românești pustiirea și părjolul. Pretutindeni hoardele ucigașe sunt invinse de imboldul nestăvilit care răsbate din adâncuri sufletești, frământă conștiințele și valuri, valuri, în asalt după asalt, ostașii noștri pornesc tot mai impetuos înainte, mereu înainte...

De acolo din străfunduri de stepe, din pustiirile peste care plutește mizeria bolșevică, din preajma satelor de chirpici ale Tătarilor, ne vine nu numai ecoul marilor misiuni pe care oastea Regelui Mihai le îndeplinește, ci și vești dela cititorii „*Gazetei Transilvaniei*” care străbate până dincolo de stepele Tătarilor dela Crâm...

Ultima c. p. „militară” ne vine dela distinsul inginer *Gh. Clonțea*.

„*Primesc regulat „Gazeta Transilvaniei” ținând astfel legătura cu dragul meu Brașov și Ardeal. Ea m'a determinat să vă scriu, citindu-vă cronică ultimeii pagini. Am dori ca pana Dv. să-și găsească timp pentru câteva coloane care să sgâlțâie din când în când pe mulți rămași acolo. Cred că unii au uitat că împreună cu noi fac un tot indivizibil. Că aici se moare și că acolo n'a încetat să se mai cânte. Că trebuie să se consume mai puțin și să se producă la maximum. Că în sfârșit trebuie să se înțeleagă această încheștare, sacrificând și ei mult și fără precupețire. Sunt gânduri ce le deapăn aici, în bătaia soarelui, a vântului și a ploii, între rumegarea domoală a amintirilor plăcute și așteptarea zilelor revederii celor dragi.*”

Nu știm care vor fi clipele în care îndepărtatul nostru cititor va primi acest număr din „*Gazeta Transilvaniei*”...

la sfârșitul sau începutul vreunei bătălii, în preajma aceluiași sat sau dincolo de el, dar am vrea ca în încheștarea întregii sale ființe spre culmile izbânzilor creatoare de istorie nouă să simtă apropierea sufletului nostru trezit la o nouă viață. Nu este conștiință românească care să nu se lumineze acum, în aceste ceasuri când se hotărăște soarta neamului și a pământului străbun; nu este suflet care să nu tresalte la gândul că va veni o zi când clopotele păcii vor vesti învierea dreptății; nu există inimă în care pulsează sânge și simțire românească care să nu se strângă de durere și de grija celor plecați în bătălie.

Dacă se mai găsesc unii din cei rămași care au uitat că „*acolo se moare, dar n'au uitat să cânte*”, apoi aceia nu sunt buni români, s'au îndepărtat de sufletul și aspirațiile nației și s'au situat în afara ei. Privim și noi cu scârbă pe cei fără decență, fără conștiința clară a „*indivizibilității*” ce trebuie să existe între ei și cei plecați și în inferioritatea în care se complac le trimetem tot disprețul nostru. Ei nu se vor putea ridica niciodată la înălțimea celor care poartă azi nimbul nemuririi și nu vor putea auzi nici glasul clopotelor învierii celei mari. Cei de aici, ca și voi cei „*de acolo*” luptăm pentru făurirea celei mai strălucitoare aureole ce va împodobi nația. Suntem conștienți că drumul jertfei este drumul biruinții și aci, pe frontul intern, trăim în același vibrant elan care animă sufletele voastre dragi. Deci dispreț față de acei pușini care „*n'au uitat să cânte*” căci mâne plânsul le va scoroji obraji și remușcarea le va zdrobi sufletul...

„Războiul pentru unitate”

... Și această încheștare legitimă a totalității românești este evidențiată de marele ziar francez „*Le Temps*”, care elogiază astfel lupta noastră: „*Românii și Finlandezii, trebuiesc priviți altfel printre națiunile beligerante, întrucât au intrat în luptă pentru motive speciale. Participarea lor la războiu nu se datorește sugestiilor venite din afară. Ea nu este decât expresia luptei seculare, pe care aceste două popoare o poartă din cele mai vechi timpuri pentru asigurarea existenței unității lor naționale. Pentru unii, ca și pentru ceilalți aceasta este o chestiune de continuitate istorică.*”

Poporul român ca și cel finlandez, trăind o dramă dureroasă, despre care credem că este în ultima fază, duc o luptă pentru existență și securitate, după recuperarea teritoriilor lor naționale. Ei au aruncat în această luptă toate forțele lor, își desfășoară toată capacitatea de sacrificiu, au un ideal comun și rezultatul acestui războiu nu poate avea în ochii lor decât o singură consecință: **acela de a le asigura unitatea definitivă**

Românii au certitudinea de a câștiga, prin jertfele făcute, drep-

turele lor imprescriptibile. Acest adevăr se cuvenea să fie pus în valoare. Finlandezii s'au aruncat în lupta aceasta, păstrându-și intacte instituțiile și tradițiile întemeiate de acest popor de țărani. România a desființat vechile instituții parlamentare, improprii pentru a o salva în asprele conjuncturi ale timpurilor de față.

Războiul pe care-l poartă acum România, încheie „*Le Temps*”, nu este numai o contribuție simbolică la cauza comună. Acest lucru trebuie să fie înțeles de toți. Este vorba de operă de realizare a unității naționale, care a reușit prima dată către sfârșitul secolului XVI-lea, datorită lui Mihai Viteazul, a fost pierdută și apoi restabilită, după ultimul războiu, pentru o perioadă de 24 ani și care trebuie acum să se consolideze, pentru ca poporul român să se poată consacra altor îndatoriri, ocupându-se de progresul său politic, moral, economic și social...

Poate fi o mai adâncă sintetizare a strădaniilor de azi și o mai clară afirmare a principiilor care de veacuri stau la baza consecvenței noastre?

de **Mardare Mateescu**

Cercul exterior al fortăreței Sevastopol a fost ocupat

Încă din cronică precedentă am prevăzut atacurile decisive ce se vor da pentru curățirea forțelor bolșevice din Crimeea prin cucerirea Sevastopolului și iată că cel mai important eveniment militar al actualelor lupte este atacul trupelor germane și române asupra celei mai puternice fortărețe sovietice. Dacă în timp de pace regiunea Sevastopol era considerată ca foarte întărită, apoi după ocuparea Crimeei de către trupele germane-române, armatele lui Stalin au transformat Sevastopolul în cea mai formidabilă fortăreață. Această întărire își are un raționament puternic. Stalin și-a dat seama că odată Sevastopolul căzut situația strategică din Marea Neagră îi va fi defavorabilă.

Rezultatul luptelor de până acum este: **ocuparea cercului exterior al întăririlor dela Sevastopol**; iar rezultatul final, care va fi preluatul ofensivei din Caucazia, nu va întârzia.

Cercurile berlineze comentând situația fronturilor de luptă iau în derădere amenințările anglo-americane privitoare la crearea frontului în Vestul Europei; iar ca răspuns la amenințări, avioanele germane atacă cu deplin succes convoiurile de vase britanice. Ultimul atac s'a produs lângă coasta sudică a Angliei și în largul coastelor răsăritene ale Statelor Unite, în Marea Caraibelor și în golful Mexicului, unde 22 vase nord-americane au fost scufundate. Atacul a fost atât de aproape de coastă încât majoritatea membrilor echipajelor s'a putut salva prin înot.

Zilnic 10.000 de morți la Leningrad

Locotenentul sovietic *Vladimir Novicoff*, care a fost luat prizonier, a declarat că la Leningrad au murit, din Iunie, din cauza foamei câte 10.000 de oameni pe zi. Morții sunt strânși noaptea și aruncați în gropi cu var. Populația Leningradului nu s'a mai spălat de 9 luni. De luni de zile nu mai este nici lumină nici cărbui.

Junghiul japonez în gâtul nord-americanilor

Forțele japoneze au înregistrat o nouă mare victorie în arhipelagul Antilelor. Și acest fapt este bagatelizat de propaganda americană. Cert este însă că „*junghiul*” japonez s'a înfipt adânc în gâtul nord-americanilor care vor recunoaște în cele din urmă că „*minciuna*” este tot „*vorba*”, dar minciunile nu pot hrăni la infinit poporul american care fatal se apropie de dezastru.

„*Junghiu*”, în gâtul americanilor în Extremul Orient; „*junghiu*”, în gâtul bolșevicilor..., seria junghiurilor va năpădi în curând în beregata tuturor dușmanilor, ori unde se vor afla ei...

INGINER GRIGORE V. Z. RUSU

Birou de studii și construcții. Lucrări publice.

Execută orice fel de lucrări de construcții

Telefon 39.00 BRAȘOV

Redactor responsabil
ION BOZDOG